

*Corresponding author:

Malik Khalid Salman

University:
University of Baghdad
College:
College of Languages
Email:

Keywords:

cultural context, the meaning,
translation, religious
vocabulary

ARTICLE INFO

Article history:

Received 25 Jul 2022
Accepted 3 Sep 2022
Available online 1 Oct 2022

**The Impact of the Cultural Context in
Determining the Meaning of Religious Vocabulary
Related to Women between the Old Testament, the
New Testament, and the Holy Qur'an
the word Divorce as a Model**

A B S T R U C T

Religious translation is distinguished by its use of specialized lexical terms. For example, the presence of such distinctive words as "Islam", "faith", "charity", "pilgrimage", "heaven", "hell", "Divorce" or the names and attributes of God such as "God," "God" and "Rahman," as well as the names of religious figures such as "Prophet Muhammad" and "Prophet Ibrahim," and others. Its translation often faces many problems. And often we find partial agreement or clear difference in its translation. This research sheds light on the impact of the cultural context in determining the meaning of the word divorce, as it is more prejudicial to women in the Old Testament, the New Testament, and the Holy Qur'an.

© 2022 LARK, College of Art, Wasit University

DOI: <https://doi.org/10.31185/>

**اثر السياق الثقافي في تحديد معنى المفردات الدينية المتعلقة بالمرأة
بين العهد القديم والعهد الجديد والقرآن الكريم
(مفردة الطلاق انموذجا)**

م. م. مالك خالد سلمان / جامعة بغداد/كلية اللغات
الخلاصة:

تتميز الترجمة الدينية باستخدامها لمصطلحات معجمية متخصصة. على سبيل المثال ، وجود الكلمات المميزة مثل "الإسلام" ، "الإيمان" ، "الصدقة" ، "الحج" ، "الجنة" ، "الجحيم" ، "الطلاق" أو أسماء وصفات الله مثل "الله" و "تعالى" و "الرحمن" وكذلك أسماء الشخصيات الدينية مثل "النبي محمد" و "النبي إبراهيم" ، وغيرها. وغالبا ما نجد توافقا جزئيا او اختلافا بينا بينا في ترجمتها. هذا البحث يسلط الضوء على اثر السياق الثقافي في تحديد معنى كلمة الطلاق باعتبارها اكثر مساسا بالمرأة في العهد القديم والعهد الجديد والقرآن الكريم

השפעת ההקשר התרבותי בקביעת המשמעות של אוצר מילים דתי הקשור לנשים בין הברית הישנה,
הברית החדשה והקוראן הקדוש
(מילת גירושין כדוגמה)

תקציר

תרגום דתי מובחן על ידי שימוש במונחים מילוניים מיוחדים. לדוגמה, נוכחותן של מילים ייחודיות כמו "איסלאם", "אמונה", "צדקה", "עלייה לרגל", "גן עדן", "גיהנום", "גירושים" או השמות והתכונות של אלוהים כגון "אלוהים" ו"העליון" ו"הרחמן ביותר", כמו גם שמות של דמויות דתיות כמו "הנביא מוחמד" ו"הנביא איברהים", ואחרים. ולעתים קרובות אנו מוצאים הסכמה חלקית או הבדל ברור בתרגומו. מחקר זה שופך אור על השפעת ההקשר התרבותי בקביעת משמעות המילה גירושין, שכן היא פוגעת יותר בנשים בברית הישנה, בברית החדשה והקוראן הקדוש. מילות מפתח: ההקשר התרבותי, המשמעות, תרגום, אוצר מילים דתיים.

The impact of the cultural context in determining the meaning of religious vocabulary related to women between the Old Testament, the New Testament and the Holy Qur'an
(The word divorce as a model)

Abstract

Religious translation is distinguished by its use of specialized lexical terms. For example, the presence of such distinctive words as "Islam", "faith", "charity", "pilgrimage", "heaven", "hell", "Divorce" or the names and attributes of God such as "God," "God" and "Rahman," as well as the names of religious figures such as "Prophet Muhammad" and "Prophet Ibrahim," and others. Its translation often faces many problems. And often we find partial agreement or clear difference in its translation. This research sheds light on the impact of the cultural context in

determining the meaning of the word divorce, as it is more prejudicial to women in the Old Testament, the New Testament, and the Holy Qur'an.

Keywords

: cultural context. the meaning, translation, religious vocabulary

השפעת ההקשר התרבותי בקביעת המשמעות של אוצר מילים דתי הקשור לנשים בין
הברית הישנה, הברית החדשה והקוראן הקדוש
(מילת גירושין כדוגמה)

מבוא

. אוצר מילים דתיים הקשורים לנשים וביחוד "גירושין". מוזכרים בכל החוקים האלוהיים כטפול בחיים חברתיים לא יציבים בין בני זוג, למרות הקושי בפירוק חוזה הנישואין שנחתם באדיקות, משפטית, חברתית. ישנם, חוקים ותנאים המשמשים כמגבלות על ההתר של עבודה תועבה זאת - יש לעקוב אחריו בזהירות. ואותה חקיקה התחשבה בדרכי הטיפול בנשים - באופן הוגן, והכרה בזכויותיהן במסגרת עקרון הטוב, המוסר והאמונה - מלכתחילה. עם זאת, הפרשנות של הנוסח הדתי המתורגם בדבר פירושי תרגומי אוצר מילים דתיים הקשורים לנשים, בין הברית הישנה, הברית החדשה והקוראן הקדוש עוררים הבדלים רבים כשממשיכים ליישמו. החוקר מצא בעת ניתוח אותם פסוקים שעסקו בחקיקה זו בספרים הקדושים הנזכרים לעל, הבדל ברור בפרשנות טקסטים שתורגמו מהשפה הסורית לשפה העברית, לא בגלל העמימות או החוקים השונים, אלא בגלל הבדל בשימוש התרגום המקביל בפירוש המושגים של מתרגמים לטקסט המקורי (Epstein:1973,p193).

מטרות המחקר

1. לעזור למתרגמים להבהיר ההשתמשות בפריטים מילוניים מושווים.
2. חקירת ההסכמה החלקית או ההבדלה הברורית בתרגומיו דרך עיבוד פריטי הטקסטים הדתיים המובאים במחקר זה.

3. השפכת אור על הסוגיות התרבותיות הקשורות בתרגום אוצר מילים דתי הקשור לנשים פיסוקיים דתיים מיוחסן לה

משמעות של המחקר

ליישב את חילוקי הדעות בפירוש מלת גירושין הקשורה בנשים. בברית הישן, בברית החדש ובקוראן הקדוש.

השערות המחקר

האם הסכמה חלקית או ההבדלה הכללית הוא בשל תרגומיו העמימותית או החוקים השונים בטקסטים המקוריים?

האם הסכמה חלקית או ההבדלה הכללית הוא בשל שימושי התרגומים המקבילים בפירושי אוצר מילים דתיים הקשורים לנשים על פי מתרגמים לטקסטים המקוריים?

الطلاق لغة

طلاق المرأة: بَيِّنُونَهَا عَنْ زَوْجِهَا. وَالرَّجُلِ الَّذِي قَالَ لِزَوْجَتِهِ: أَنْتِ خَلِيَّةٌ طَالِقٌ؛ الطَّالِقُ مِنَ الْإِبِلِ: الَّتِي طُلِقَتْ فِي الْمَرْعَى، وَقِيلَ: هِيَ الَّتِي لَا قَيْدَ عَلَيْهَا، وَكَذَلِكَ الْخَلِيَّةُ. وَطَلَّاقُ النِّسَاءِ لِمَعْنَيَيْنِ: أَحَدُهُمَا حُلُّ عُقْدَةِ النِّكَاحِ، وَالْآخَرُ بِمَعْنَى التَّخْلِيَةِ وَالْإِرْسَالِ. وَيُقَالُ لِلإِنْسَانِ إِذَا عَتَقَ طَلِيقٌ أَي صَارَ حُرًّا، بَانَ مِنْهُ، وَعَنْهُ بَانَ بَيِّنًا، وَبَيِّنًا، وَبَيِّنُونَةً: بَعْدَ وَانْفِصَالِ. وَيُقَالُ: بَانَتِ الْمَرْأَةُ عَنْ زَوْجِهَا، وَمِنْهُ: انْفَصَلَتْ بِطَلَّاقٍ. فَهِيَ بَانَةٌ (ابن منظور ج ١٠، ص ٢٢٦)

-إِسْمٌ بِمَعْنَى (التَّطْلِيقِ) وَمِنْهُ {الطَّلَاقُ مَرَّتَانِ} وَمَصْدَرٌ مِنْ طَلَّقْتَ بِالضَّمِّ وَالْفَتْحِ وَامْرَأَةٌ طَالِقٌ ذَا جَاءَ طَالِقَةٌ وَالتَّرْكِيبُ يَدُلُّ عَلَى الْحَلِّ وَالْإِنْجِلَالِ. (المُطَرِّزِيُّ، بدون تاريخ)

גירושין בברית הישן

ההלכה היהודית קבעה הסכמה הדדית בין בני הזוג והסכם גירושין ביניהם, ולאחר מכן עומדים בני הזוג בפני הרב היהודי, על מנת להשלים את הליכי הגירושין, והרב מודיע על פרידת בני הזוג. הבעל חותם על מסמך הגירושין, והרב מודיע שאישה זו התפנתה לנישואין לאדם אחר, והיהדות אוסרת על הבעל לחזור לגרושתו לאחר שהיא תתגרשה שוב או שבעלה השני נפטר, והדבר הוזכר בספר דברים פרק כ"ד כדלהלן:

א "כי-יִקַח אִישׁ אִשָּׁה, וּבָעָלָהּ; וְהָיָה אִם-לֹא תִמָּצֵא-חַן בְּעֵינָיו, כִּי-מָצָא בָּהּ עָרֹת דָּבָר-וְנִכְתַּב לָהּ סֵפֶר פְּרִיִּת וְנָמַן בְּיָדָהּ, וְשִׁלְחָהּ מִבֵּיתוֹ. ב וְנִצָּאָה, מִבֵּיתוֹ; וְהָלְכָה, וְהָיְתָה לְאִישׁ-אַחֵר. ג וּשְׁנָאָה, הָאִשׁ

הַאֲחֻזָּה לָאִשָּׁה וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָהּ, וְשָׁלַחָהּ מִבֵּיתוֹ; אוֹ כִּי יָמוּת הָאִישׁ הָאֲחֻזָּה לָאִשָּׁה לֹא לְקַחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה" (דברים 24: 1-4)

מן הפסוק ברור כי: ההלכה היהודית מכירה בזכותו של הבעל לגרש את אשתו לרצונו ללא כל סיבה שהיא. השם גירושין הוא לפעמים נרדף לשנאה, ופירוש הדבר, ששנאת הבעל לאשתו היתר. עילה מספיקה לגירושה (أبو غضه, 1986, ص15). פשוטו של מקרא בפרשת הגירושין בתורה הוא, שהתורה מניחה, כי הבעל מגרש את אשתו משום ש"לא מצאה חן בעיניו". (שמעון 1912, ص 65) כלומר: אם היא לא שיפרה את בישול האוכל, על בעלה להתגרש ממנה, באופן דומה, "מִצָּאָה בָּהּ עֲרֹנוֹת דָּבָר" אם היא הולכת מול אנשים, מבלי לכסות את ראשה בכיסוי (ראש חשוף), או שהיא דיברה בקול רם. לבעלה הזכות להתגרש ממנה. (Epstein:1973,p125)

האיש ש (אנס אישה) אינו רשאי לגרש אותה כל ימיו. והוא חייב לתת לה מוהר הבתולות (אפשטין, תשי"ד, עמ"149).

החוקים אלה מוזכרים בברית הישנה: (דברים 22: 28-29)

כח : כִּי-יִמָּצָא אִישׁ, נֹעֵר בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא-אֶרְשָׁהּ, וּתְפָשָׁהּ, וְשָׁכַב עִמָּהּ; וְנִמְצָאוּ

כט : וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּהּ, לְאִבֵּי הַנֹּעֵר חֲמִשִּׁים כֶּסֶף; וְלוֹ תְהִיָּה לְאִשָּׁהּ, תַּחַת אֲשֶׁר עָנָה לֹא יוּכַל שְׁלַחָהּ, כָּל יְמָיו."

השמות והפעלים המשתמשים בפסוקי דברים (24: 1-4)

גירושין ²⁷⁴	طَلَّقَ، خَلَعَ (الزوج أو الزوجه)
גירושין	גָּרַשׁ ²⁸⁷ גָּרַשׁ طَلَّقَ، سَرَّخَ (زوجته)، خَلَعَ
גט פטורין ²⁴⁶	1. طَلَّقَ، خَلَعَ. 2. صَكَ، سَنَدَ
פטור ¹⁴¹¹	1. خَلَى السبيل، صَرَفَ، تَرَكَ، أَرْسَلَ 2. أَفْرَجَ عَنْ. أَطْلَقَ سَرَّاحَ، أَعْفَى عَنْ، إِسْتَنْتَى 3. تَمَلَّصَ مِنْ، أَفْلَتَ مِنْ، إِنْحَرَفَ عَنْ
גט פטורין	كتاب الطلاق ، حجة طلاق
גט פטורין	פטור את אשתו ¹⁴¹¹ طَلَّقَ زَوْجَتَهُ ، خَلَعَ – زَوْجَتَهُ . فَارَقَهَا . خَلَى سَبِيلَهَا

(שגיב, 1985, עמ" 246, 274, 287, 1411)

וְכָתַב לָהּ סֵפֶר כְּרִיתָת וְנָתַן בְּיָדָהּ

<p>قَطَعَ، بَتَرَ، اجْتَرَّ، جَدَّ، جَدَّعَ، جَرَّمَ، قَرَضَ</p> <p>1. بَتَّرَ، قَطَعَ، جَدَّ، شَدَّبَ</p> <p>2. طَلَّقَ، خَلَعَ، فَسَخَّ عَقْدَ الزَّوْجِ، مُفَارَقَهُ</p> <p>طَلَّقَ، خَلَعَ، فِرَاقَ، مُفَارَقَةَ (الرَّجُلَ لَزَوْجَتِهِ).</p>	<p>776 קְרַת</p> <p>773 קְרִיתָה</p> <p>קְרִיתוֹת</p>	<p>קְרִיתָתָא 773</p>
<p>קְרִיתָתָא סֵפֶר קְרִיתָתָא</p>		<p>קְרִיתָתָא סֵפֶר קְרִיתָתָא</p>

שגיב (1985, עמ" 773, 776)

<p>וְשִׁלְחָה מִבֵּיתוֹ</p>		
<p>نَحَى، أَبْعَدَ، نَبَذَ، أَرَاخَ، أَقَالَ. صَرَفَ، أَغْفَى، خَلَعَ</p> <p>1. سَيَّبَ، سَرَّخَ، أَطْلَقَ، أَفْرَجَ، أَغْفَى، صَرَفَ</p> <p>2. طَرَدَ، نَحَى، أَبْعَدَ، أَرَاخَ، أَرَا، عَزَلَ</p>	<p>1792 שְׁלַח</p> <p>שְׁלַח</p>	<p>וְשִׁלְחָה</p>
<p>سَرَّخَ زَوْجَتَهُ، خَلَعَ زَوْجَتَهُ، <u>طَلَّقَهَا</u></p>	<p>שְׁלַח אֶת אִשְׁתּוֹ</p>	

(שגיב, דוד, 1985, עמ" 1792)

אישה יהודייה רשאית לבקש גט מבית הדין בשל נסיבות ספציפיות לנישואיה, שהן: אימפוטנציה של הבעל. מחלת הבעל היא מחלה כרונית. עבודת הבעל היא עבודה חסרת כבוד. טיפול רע. שינוי דת. מוסר רע. הבעל סירב לפרנס את אשתו.

הגירושין בברית החדש

גירושין בנצרות מתרחש על ידי הפרדת בני הזוג באמצעות מערכת המשפט, שכן מקור הנישואין בנצרות מבוסס על יציבות, בהתחשב בכך שהנישואים הוא קשר קדוש שלא ניתן להתיר אלא במוות. זהו בסיס הנישואין בנצרות, אך ישנם כמובן כמה חריגים בעניין זה, שכן ישנם מקרים הפונים לבתי המשפט לביטול חוזה הנישואין. גירושין בנצרות מתרחשים על ידי הפרדת בני הזוג באמצעות מערכת המשפט, שכן מקור הנישואין בנצרות מבוסס על יציבות, בהתחשב בכך שהנישואים הם קשר קדוש שלא ניתן לפרק אלא במוות.

זהו בסיס הנישואין בנצרות, אך ישנם כמובן כמה חריגים בעניין זה, שכן ישנם מקרים הפונים לבתי המשפט לביטול חוזה הנישואין. במילים אחרות, הנצרות התירה גירושין רק במקרה של ניאוף, ומסיבה זו הכנסייה מתגרשת מבני הזוג, והכנסייה התירה את ההפרדה בין בני זוג, אך תוך שמירה על צורת הנישואין החיצוניים, כלומר, הישארות בבני הזוג. נישואין, אך עם פרידה של בני הזוג זה מזה.

הפיסוקין על גירושין בברית החדש הם כמו בברית הישן, זאת אומרת, אלוהים התכוון נישואין ולא גירושין, להיות התחייבות לכל החיים "על-כן יעזב איש את-אביו ואת-אמו ודבק באשתו והיו לבשר אחד:" (בראשית 2:24).

ועל כך אמר ישו: "אל תחשבו שבאתי לבטל את התורה או את הנביאים; לא באתי לבטל כי אם לקיים." (מתתיהו 5 : 17)

⁷ לא אֶפְסֹדוּם וְאֶמְצָא וְאֶמְצָא נֶחֱמָם אִם נִבְטַל לִי אֶמְצָא וְאֶמְצָא אֵלַי וְאֶמְצָא.

ויאמר אחר כך: "ענה ואמר להם: "מה צוה אתכם משה"?" (מרקוס 3:10)

אֵלַי לְמַעַן מִיָּדָה פְּמִיָּה מִיָּדָה.

"השיבו: "משה התיר לכתב ספר כריתות ולגרש." (מרקוס 4:10)

⁴ וְיָבֵא אֵלַי מִיָּדָה מִיָּדָה אֵלַי לְמַעַן מִיָּדָה חֹלֵק וְיִשְׁפָּטוּם מִיָּדָה.

"נאמר, 'איש כי ישלח את אשתו יתן לה ספר כריתות'." (מתתיהו 5 : 31)

אֵלַי אֵלַי וְיָבֵא אֵלַי חֹלֵק לְמַעַן מִיָּדָה.

"לכן כל המפר אסת מן המצוות הקטנות האלה ומלמד כן את הכריתות, קטון יקרא במלכות

השמים. אבל כל העושה ומלמד, הוא גדול יקרא במלכות השמים" (מתתיהו 5 : 19)

התרגומים שלהלן הם הגהות קצרות שנועדו כמדריך למשמעות. למילה ערבית עשויה להיות מגוון

משמעויות בהתאם להקשר:

אליה	האצטלח	הגזר פי האליה	המעני העמ	המכאפיה הטרגמי	המסדר האצלי
מה צוה אתכם משה?"?	צוה	צוה	אמר, אוסו, אוער, עין, נסב,	אמר	מרקוס 3:10
	פְּמִיָּה מִיָּדָה	המ	וסו, אוסו, כתב וסיה אכירה אשטרע, פרז, אמר בכתבה	אוסו	
לכתב ספר כריתות ולגרש	כריתות	כרת-כריתה	בטר, קטע, גדר, טלוק, חלע, פסח עקד הזואג, תעאהד, תחאלפ, קטע עהד	והיפה טלוק	מרקוס 4:10

	وتطلق	طَرَدَ، أَبْعَدَ، أَخْرَجَ، أَلْقَى (خارجاً)، نَبَذَ، رَمَى، نَفَى. طَلَّقَ، سَرَّحَ (زوجته)، خَلَعَ	גרש	לְגַרַשׁ	
	طلق	ترك، غادر، خلى، أطلق / حل، فك ، ابطل، الغى، ازال، اعفى، حرر، سرح، طلق المرأة	عجم	عَجَمَكَ	عَجَمَكَ عَجَمَكَ
	تطلق	ابطل، الغى، ازال، اعفى، حرر، سامح اطلق، خلى، ترك، ارسل، سرح، طلق المرأة	עצם	עָצַמְךָ	

المصدر الاصلي	المعنى الترجمي	المعنى العام	الجذر في الآيات	الاصطلاح	آية
מתתיהו 31: 5	طلاق	بَثَّرَ، قَطَعَ، جَدَّ، طَلَّقَ، خَلَعَ، فَسَخَ عقد الزواج، تعاهد، تحالف، قطع عهد	כרת_ כריתה	כְּרִיתוֹת	יִתֵּן לָהּ סִפָּר כְּרִיתוֹת
	طلق	ذلل، حقر، هون، سهل، قتل، نقص، ميز، خصص، عين، ثمن، قدر كمية و ثمن، طَلَّقَ، سَرَّحَ المرأة	דלל	דָּמַלְךָ	נָדַלְךָ לְמִן חַבְלֶךָ נִדְמַלְךָ

איסור גירושין בברית החדש

אבל נראה שהתרת גירושין במקרים מסוימים היא דוגמא לשימוש בכנסיה הקדומה בסמכות זו, ומלומדים נוצרים אומרים שכאשר הוא הוסיף (פרט לניאוף). (שמעון, 1912 ص 43). חריג זה לא נמצא במשפחות הברית החדשה, וכי המילים הללו לא נאמרו על ידי ישוע, אלא נוספו אחריו, והם פירשו זאת כביטול הסופי של גירושין (מערכת משפחה ביהדות ונצרות, ואסלאם, עמ' 145).

"ונאני אומר לכם: כל המגרש את אשתו חוץ מאשר על-דבר זנות, עושה אותה לנואפת; והלוקם את הגרושה לאשה נאפה הוא" (מתתיהו 5:31)

לא הוזכר חריג כזה בבשורת (מרקוס 10:11-12)

"ויאמר אליהם איש כיישלה את-אשתו ונשא לו אחרת נאף הוא: ואשה כיימצא מבית בעלה והיתה לאיש אחר נאפת היא" (ובבשורת (לוקס 16:18)

קוץ אחד מן-התורה: כלאיש אשר ישלה את-אשתו ויקח לו אחרת נאף הוא והלקם לו אשה גרושה מאישה נאף הוא. במקום זאת הוא מוזכר בבשורת (מתתיהו 19:9)

"ונאני אומר לכם איש איש אשר ישלה את-אשתו אם לא על-דבר זנות ונשא לו אחרת נאף הוא והנשא את-הגרושה נאף הוא. חריג מותר במקרה של חוסר הגינות. ולא ברור אם גסות פירושה ניאוף לפני הנישואין והתגלה לאחר מכן, או ניאוף לאחר הנישואין (מה שסביר יותר).

כמו כן בא בבשורת (לוקס 16:18)

" כלאיש המשלח את-אשתו וילקם אחרת נאף הוא וכל הלקם אתה גרושה מאישה נאף הוא":

19" לכן כל המפר אמת מן המצוות הקטנות האלה ומלמד כן את הבכריות, קטון יקרא במלכות השמים. אך כל העושה ומלמד, הוא גדול יקרא במלכות השמים."

ישנן כמה כתות נוצריות שהתירו להתגרש עקב נוכחותן של סיבות אחרות כמו מחלה, עריקות, סטריליות ויציאה מהכת, ובכת הקתולית, גירושין מתקיימים במקרה של בגידת הבעל, של הבעל או מחלת אישה, עריקות לתקופה ארוכה, מאסר, נזירות, מחלת נפש או יציאה מהדת.

גירושין בקוראן הקדוש

ניתן להגדיר "גירושין" כפירוק הקשר הזוגי בתהליך שאינו מוות. והוא מותר במערכת המשפט האסלאמית כתרופה לחיים בלתי נסבלים בין בני זוג, אם כי לא קל לפרק חוזה שנקבע מבחינה דתית, משפטית וחברתית. ישנם כללים ותנאים מסוימים שיש לעקוב אחריהם בקפידה, אשר פועלים כמגבלות ליישום מעשה השנאה הזה.

על כן מכיוון שהקוראן הקדוש והחאדית פתוחים לעתים קרובות לפרשנות, פרשנויות שונות היו אפשריות ולכן, בתוך גוף החוקים הגדול הזה שנקרא שריעה, ישנן אסכולות שונות. מגוון זה הביא למצב בו הנורמות הנוגעות לגירושין היו שונות מאזור גיאוגרפי אחד למשנהו, בהתאם לאסכולה המשפטית השלטת באותו אזור מסוים. חלק גדול יחסית מהחוק האסלאמי, או השריעה, נוגע לנישואין

וגירושים, והנורמות ביחס לגירושין עשויות להשתנות מאוד מבית ספר אחד למשנהו (Vikør, 2005).

על כך מכירים בארבעה סוגי גירושין: (1) גירושין שהובעו על ידי הבעל (2) (ṭalāq), גירושין בהסכמה הדדית (3) (khuḷ'), גירושין שיפוטי (taḥlīq/tafrīq/faskh), ו-(4) שבועת הבעל. הנורמות הספציפיות הנוגעות לסוגי גירושין אלו שונות באופן משמעותי מבית ספר אחד למשנהו. ראות הקוראן הקדוש המתגלות בהקשר זה הן לנהוג בנשים בצדק, לכבד אותן ולהכיר בזכויותיהן על פי עקרון הטוב, הגינות והאמונה, מלכתחילה. אלה מוזכרים ב:

(א) אתה הנביא! בשלחכם את נשיכם שלחון לעת מועד! חשב את העת ויראו את ד' אלהיכם! אל תגרשון ממעונותיהן, אשר אין להן לעזוב עד העת המועד בלתי בעשותן זמן גלויה. רקנדורף (רכ"ז) "פעמיים יוכל איש לגרש את אשתו; אחרי כן לא יגרשה או לא ישלחנה ריקם מאתו. רקנדורף א "הנביא, כי תשלחו הנשים ושלחתם אותן למספר ימיהן. וספרתם את מספר הימים, ויראתם את אלהים אלהיכם. אל תוציאו אותן מקמתיהן ולא תצאנה בלתי אם בעשותן תועבה ברוחה." ריבלין 1 "הוי הנביא בהכריזכם על הנשים כמגורשת שלחו אותן עם חום תקופת ההמתנה אשר בה הן מחויבות, ומנו את התקופה והיו יראים את אללה ריבונכם. אל תוציאו מבתיהן..". רובן (229) פעמים יוזכר על אישה כמגורשת, ואז יוחלט אם להחזיק בה בהגינות, או לשלחה בתום לב. רובן

השמות והפעלים המשתמשים בפסוקי הקוראן הקדוש המתורגמים

المترجم	المعنى	الجذر	الجذر في اسم السورة	الاصطلاح	آلية
רקנדורף	حَى، أَبْعَدَ، نَبَذَ، أَزَاحَ، أَقَالَ. صَرَفَ، أَعْفَى، خَلَعَ 1. سَيَّبَ، سَرَّحَ، أَطْلَقَ، أَفْرَجَ، أَعْفَى، صَرَفَ 2. طَرَدَ، نَحَى، أَبْعَدَ، أَزَاحَ، أزالَ، عَزَلَ	شَلَح	شَلَح	בשלחכם ¹⁷⁹²	חזון שילוח הנשים
	حَى، أَبْعَدَ، نَبَذَ، أَزَاحَ، أَقَالَ. صَرَفَ، أَعْفَى، خَلَعَ 1. سَيَّبَ، سَرَّحَ، أَطْلَقَ، أَفْرَجَ، أَعْفَى، صَرَفَ 2. طَرَدَ، نَحَى، أَبْعَدَ، أَزَاحَ، أزالَ، عَزَلَ	شَلَح		שלחון	
	طَرَدَ، أَبْعَدَ، أَخْرَجَ، ألقى (خارجاً)، نَبَذَ، رَمَى،	גרש		לגרש ²⁸⁷	חזון הפרה

	נָפִי طَلَّقَ، سَرَّحَ (زوجته)، خَلَعَ				
	طَرَدَ، أَبْعَدَ، أَخْرَجَ، أَلْفَى (خارجاً)، نَبَذَ، رَمَى، نָفִي طَلَّقَ، سَرَّحَ (زوجته)، خَلَعَ	גרש		יגרשה	
	حَيَّ، أَبْعَدَ، نَبَذَ، أَرَاخَ، أَقَالَ. صَرَفَ، أَعْفَى، خَلَعَ 1. سَيَّبَ، سَرَّحَ، أَطْلَقَ، أَفْرَجَ، أَعْفَى، صَرَفَ 2. طَرَدَ، نَحَى، أَبْعَدَ، أَرَاخَ، أزال، عَزَلَ	שלח		ישלחנה	
ריבלין	طَرَدَ، أَبْعَدَ، أَخْرَجَ، أَلْفَى (خارجاً)، نَبَذَ، رَمَى، نָفִي طَلَّقَ، سَرَّحَ (زوجته)، خَلَعَ	גרש	שלח	תשלחו	פְּרַשְׁת הַשְּׁלוּחִים
	حَيَّ، أَبْعَدَ، نَبَذَ، أَرَاخَ، أَقَالَ. صَرَفَ، أَعْفَى، خَلَعَ 1. سَيَّبَ، سَرَّحَ، أَطْلَقَ، أَفْرَجَ، أَعْفَى، صَرَفَ 2. طَرَدَ، نَحَى، أَبْعَدَ، أَرَاخَ، أزال، عَزَلَ	שלח		ושלחתם	
	طَرَدَ، أَبْعَدَ، أَخْرَجَ، أَلْفَى (خارجاً)، نَبَذَ، رَمَى، نָفִي طَلَّقَ، سَرَّحَ (زوجته)، خَلَعَ	גרש		הגרשושין	פְּרַשְׁת הַפְּרָה
	حَيَّ، أَبْعَدَ، نَبَذَ، أَرَاخَ، أَقَالَ. صَرَفَ، أَعْفَى، خَلَعَ 1. سَيَّبَ، سَرَّحَ، أَطْلَقَ، أَفْرَجَ، أَعْفَى، صَرَفَ 2. طَرَدَ، نَحَى، أَبْعَدَ، أَرَاخَ، أزال، عَزَلَ	שלח		ושלחו	
רובן	طَرَدَ، أَبْعَدَ، أَخْرَجَ، أَلْفَى (خارجاً)، نَبَذَ، رَمَى، نָفִي طَلَّقَ، سَرَّحَ (زوجته)، خَلَعَ	גרש	גיטין	כמגורשת	סורה הגיטין
	حَيَّ، أَبْعَدَ، نَبَذَ، أَرَاخَ، أَقَالَ. صَرَفَ، أَعْفَى، خَلَعَ 1. سَيَّبَ، سَرَّحَ، أَطْلَقَ، أَفْرَجَ، أَعْفَى، صَرَفَ 2. طَرَدَ، نَحَى، أَبْعَدَ، أَرَاخَ، أزال، عَزَلَ	שלח		שלחו	
	طَرَدَ، أَبْعَدَ، أَخْرَجَ، أَلْفَى (خارجاً)، نَبَذَ، رَمَى،	גרש		כמגורשת	סורה הפרה

	نَفَى			
	طَلَّقَ، سَرَّحَ (زوجته)، خَلَعَ			
	حَى، أَبْعَدَ، نَبَذَ، أَزَّاحَ، أَقَالَ. صَرَفَ، أَعْفَى، خَلَعَ	שלח		לשלחה
	1. سَيَّبَ، سَرَّحَ، أَطْلَقَ، أَفْرَجَ، أَعْفَى، صَرَفَ			
	2. طَرَدَ، نَحَى، أَبْعَدَ، أَزَّاحَ، أزالَ، عَزَلَ			

מסקנות

- הבדל ברור, בפרשנות מילת הגירושין שקשורה בנשים, בברית הישן, בברית החדש והקוראן הקדוש. על אף הסתמכותם של המתרגמים על הלגליזציה של מילת גירושין (בראשית 2:24) (בשורת מורקוס 7:10). ועל כך: ההבדלה הכללית היא בשל השינויים בשימושי התרגומים המקבילים למילת גירושין, על פי מתרגמים לטקסטים המקוריים.

- המתרגמים לא הצליחו לספק מושג ברור לקורא העברי והנוצרי על המשמעות של מונחים וביטויים רבים, ומכאן פסקי הדין, בגלל היעדר מונחים מקבילים בשפה שאליה הם משודרים, ובגלל הבסיסים השונים על שהמונחים מבוססים בשפות העברית, הסורית והערבית.

- החלפת את הבטוי (وَيَلْزَمُ إِمْرَأَتَهُ) במקום (ويلتصق بامرأته) בתרגומים הערביים המודרניים בברית הישן, בברית החדש.

- בהתבסס על זה, גירושין בברית החדש מותר, ואין שום ראייה יחידה לאיסור גירושין, וההבדל בין הכתות נובע מכך שכל כת מבינה את מושג הטקסט בהבנה משלו, ולכן יש להם סיבות רבות לגירושין.

المصادر العربية

ابن منظور، محمد بن مكرم بن علي (2010) *لسان العرب*، ط3 دار صادر، بيروت.

أبو غضه، زكي، (1986) *المرأة في اليهودية والمسيحية والإسلام*، بيروت.

الخاقاني، محمد، (ب.ت) *الزواج والطلاق في رسالات السماء، الرياض*.

شمعون، مسعود، (1912) *الأحوال الشرعية في الأحوال الشخصية للإسرائيليين*، مصر.

المُطَرِّزِي، ناصر بن عبد السيد أبي المكارم ، (بدون تاريخ) المغرب في ترتيب المعرب، دار الكتاب العربي .

منا، يعقوب اوجين(1975)قاموس كلداني –عربي،مركز بابل،بيروت.

المصادر العبرية

אבן שושן,אברהם (1974), המלון החדש, עברי- עברי ,קרית ספר,אורשלים.

אבן שושן,אברהם (1972) המלון העברי המרוכז,קרית ספר,אורשלים.

אילון ,דוד. שנער(1983), פסח, מילון ערבי עברי ללשון הערבית החדשה , מהדורה שמינית,מגנס

אפשטין, אריה ליב, (תשי"ד.)תולדות הכתובה בישראל,ניו-יורק.

הברית החדשה(1954) נעקים מלשון יון ללשון עברית,על ידי: החכם פראפאסאר פראנס,לודון.

ספר תורת נביאים וכתובים,(1976) הוגה בעיון נמרץ על ידי:NRNAB HENRY SNAITH לונדון.

רובין,אורי,(2005) , הוצאת אוניברסיטת תל אביב,רושלים.

ריבלין:, יוסף יואל(1963) ,אלקוראן ,הוצאת דביר ,תל אביב.

רקנדורף,צבי חיים הרמן , (1957) אלקוראן או המקרא.בלי מקום.

שגיב,דוד(1985) מלון עברי –ערבי לשפה עברית בת-זמננו ,ניו-יורק.

שרוני,אברהם(1987), המלון המקיף,ערבי-עברי, תל-אביב.

المصادر الاجنبية

Epstein, Louis,(1973)The Jewish Marriage Contract,New York

Vikør, Knut. Between God and the Sultan: 2005. A History of Islamic Law. New

York: Oxford University Press.